

Jocul ielelor

de Camil Petrescu

ACTUL 1

Tabloul 1-Actiunea se petrece la redactia ziarului “dreptatea sociala”, in biroul directorului. Din ziar lipsesc sefiisi sunt doar lucratorii marunti care se confrunta cu lipsa materialului de tiparit.

Fiecare redactor e plecat sa caute material, apare un barbat de 60 ani, foarte grav (Responsabilul) care vine sa-i anunte ca va fi revolutie, pe data de 18 mai 1914 si le aduce un plic cu o proclamatie catre muncitori si o suma pt. tiparire. Apoi apare si un agent care-l tot urmareste pe acest om si care le spune povestea stranie a lui Kiriac (cel care vede revolutia peste tot, in data de 18).

Intriga: Intr-un alt ziar apare referirea ca “dreptatea sociala” ar avea ceva cu Ministrul de Justitie, se intrevad masuri drastice, dar ei se bucura pt. ca le creste tirajul. Se vorbeste de un caz interesant petrecut in fr. (Calmette/Caillaux); ziaristul publica scris. de amor ale d-nei Caillaux dar Penciulescu nu e de acord cu acest lucru.

Aflam vesti de la Paris: d-na Caillaux sotia Ministrului de Justitie l-a ucis pe dir. Ziarului (Calmette) la el in birou, cu un pistol rezultand anticiparea evenimentelor. Cand apare Gelu, se vorbeste din nou despre cazul din Romania, acesta este hotarat sa-l demaste pe ministru desi colegii ii sugereaza faptul ca nu va fi usor. (Gelu R. 27-28 ani, autoritar, elegant).

Tabloul 2-Actiunea se muta in cabinet la Sinesti: 46 ani, inalt, lat in umeri, fumeaza, suna telefonul, el raspunde, prezentandu-se:” Ministrul Justitiei”, apoi spune:”Nu”. Nu exista dialog, autorul doar descrie, in acest indiciu de regie, ce trebe sa vada spectatorii in cateva minute.

Tabloul 3-Apare la redactie Elena Boruga, sotia lui Petru B., inchis de 7 ani, care vine sa se planga lui Gelu si lui Praidă; acestia ii cer sa mearga la inchisoare desi ea e casatorita cu altul si sa se prefaca (sic) ca totul e normal. Ea ar vrea sa divorteze. Ei se roaga sa lase macar copilul sa mearga cu ei sa-l viziteze. Intre timp, soseste la redactie fostul ministru (conservator) Nacianu (50 ani, aratos, cu barba tunsă scurt). Aflam ca l-a cunoscut pe tatal lui Gelu si chiar pe Gelu (cand era copil). Gelu marturiseste ca avea numai 6 ani cand tatal lui a murit intr-un accident de vanatoare. Si fostul ministru il atentioneaza in legatura cu avertismentele (de 8 zile) ca se va publica o scris. Nacianu ii cere sa-I dea lui documentele, pt. a putea face o interpelare in parlament spre a-I da jos pe cei din guvern. Nu-l crede pe Gelu ca ar avea un asemenea document. Dupa ce pleaca Nacianu, Gelu ii arata o scrisoare lui Praidă: e semnata de Maria Sinesti si ii e adresata lui, o e scrisoare de dragoste in care Maria I se destainuie, povestind ca sotul ei a schimbat testamentul unei matusi de-a ei (avearea ar fi trebuit data in scopuri caritabile) l-a rupt pe cel real si a pus altul in loc, femeia fiind asfixiata cu perna. Ingretosata de faptele sotului, Maria vede in el “un stalp de lumina” el o iubeste si ar fi vrut sa se caratoreasca cu ea, dar ea a ramas cu sotul din cauza copiilor.

Tabloul 4-Gelu si Praidă merg in vizita la inchisoare,la Petru Boruga,cu copilul.Petru e suparat ca n-a venit si nevasta lui.Il mint ca e bolnava,ii duc pachet dar acesta constata neregulii in pachet(i-a trimis tutun,desi nu fumeaza,carti ,dar nu si ochelari).Petru povesteste de conditiile grele din inchisoare(frig,mucegai,mizerie) care acum nu-l mai deranjeaza pt. ca deja simte ca-i putrezesc oasele de vii.Tovarasii ii promit ca incearca sa-l scoata de acolo cat mai curand.

Tabloul 5-se revine la cadrul lui Saru Sinesti,care fumeaza ganditor.De data aceasta vorbeste,intreband-o pe servitoare ce face sotia sa.Aceasta ii comunica faptul ca d-na nu vrea sa-I vorbeasca,sta citeste si se plimba prin camera.

ACTUL 2

Tabloul 6- Maria S. citeste pe ascuns gazetele.O viziteaza verisoara ei,Roxana ,o invita in oras.E ingrijorata de ceea ce se intampla cu ea,a venit la cererea ministrului.Servitoarea o anunta ca a telefonat matusa lui Gelu pt. a-I spune ca nici ea nu l-a gasit acasa.Accepta sa vorbeasca cu sotul ei.aflam ca au 2 copii,ea are doar 27 ani,el a luat-o de la pension,dar se pare ca nu s-au iubit niciodata.Ea ii cere sa plece,sa lase politica,dar el nu intelege de ce.S.S. ii promite ca vor pleca peste 2 saptamani,dupa ce se rezolva problemele.Ea nu e multumita,vrea sa scape de tot,ii marturiseste ca e necajita de ceea ce scriu ziarele.Ii care din nou sa renunte,el e aproape gata sa cedeze ,cuprins de pasiune pt. ea,dar brusc isi da seama ca s-ar fi putut ca cineva sa-I ceara sa faca acest lucru.Stie ca Gelu l-a fost amant 3 ani,unde s-au intalnit,ea nu-l crede,ii cere dovezi,ii povesteste o intamplare de la Paris,cand el s-a intors pe neasteptate si ea l-a ascuns in baie.Il uraste pt. rabdarea lui,pt. tenacitate,il considera un monstu.Ea e distrusa pt. ca el nu stie de ce vrea cu orice pret sa-l faca sa renunte la politica.El nu o intelege,se face din nou indiferent la ceea ce scriu ziarele.

Tabloul 7: Actiunea se muta din nou la redactie,muncitorii discuta ca nu pot termina nr-ul de a 2 a zi pt. ca directorul trebuie sa aduca scrisoarea.Il asteapta si matusa lui,Irena.Apare Gelu,e gata sa dea scrisoarea,dar o vede pe matusa si se blocheaza.Aceasta are sa-I spuna ceva:il intreaba ce are cu Sinesti,ii atrage atentia asupra mirosului neplacut,ii reproseaza ca nu vrea decat sa calomnieze,sa faca scandal,ii da o scrisoare in care l-a povestit lucruri secrete pana atunci,Sinesti l-a ajutat cu bani pe tatal sau care avea patima jocurilor de carti.Gelu se mira.Apar oamenii care vin cu batranul Dumitrache ,ranit la picior pt. ca l-a cazut un plumb.(povestea lui e trista:nora bolnava de ofica,2 nepoti bolnavi si ei,copil mort,nepot mort) .Gelu le tine parte muncitorilor compatimindu-i pt. salariile mizere si pt. munca grea pe care o fac.Irena vrea sa-l ajute,dar alt muncitor nu e de acord.(idee comunista).In ciuda celor aflate,Gelu vrea sa publice scrisoarea in continuare.Ii spune si matusii de scrisoare.Ea e tulburata,ii reproseaza ca nu e frumos,el ii inchide gura spunand-i ca fac parte din doua lumi diferite.Ea ii spune ca si Sinesti are o scrisoare prin care tatal lui Gelu ii cere lui(pe atunci functionar) sa scoata bani din depozit, ca si el il poate face de rusine,demascand adevarul despre tatal lui Gelu.Ii mai cere ragaz de o zi pana la publicare;e de acord.

Tabloul 8- Se pregateste tiparirea ziarului,se anunta vizita Primului Procuror,Vladicescu;toti se mira ,vine sa intervina pt un “mare” poet, acuzat de revolutia lui Gelu.Acesta refuza mergand pe ideea de dreptate,indiferent pt cine.Ceilalti sunt mirati.E anuntata o alta vizita importanta:Maria Sinesti.Gelu e mirat,incurcat,tulburat.Vrea sa fie singura cu el,dar Gelu accepta sa fie si Praidă la discutii rezultand ca e sperziata,incearca sa-l tutuiasca,el o ia cu d-voastra, e rece,refuza sa se gandeasca la fericirea ei,la relatia lor;el o indeamna sa scoata pistolul si sa-l omoare(vezi povestea din Paris), ea scoate revolverul si-l transte pe masa.El se apropie de ea si o intreaba daca a vrut sa-l uida.Sunt mult mai apropiati;ii povesteste ca i-a luat copii si i-a dus la o matusa.Il intreaba daca a iubit-o,el ii reproseaza ca l-a inselat,ea ii povesteste ca a incercat sa-l seduca pe Sinesti,acum ii e scarba,nu-si da seama de ce a venit la el,l-a adus o cutie cu matisori de ulm pe care l-a pastrat in urma unei plimbări împreună.Ii aduce aminte de clipele minunate ale acelei plimbări.El e distant,o intreaba in permanenta ce vrea,in timp ce ea e intr-o stare de reverie-amintire.Intra Praidă,apoi Vasilui care-I spun ca pianistul Lipovici s-a sinucis împreuna cu toata familia.l-a descoperit o vecina.Inainte de asta,Praidă ii spune lui Gelu ca a vazut si Maria “Jocul ielelor” ,e si ea insetata dupa absolut.

Tabloul 9 –Medicul si primul-procuror vin sa vada mortii,se discuta despre tragedia acestei familii:au murit bunicul,tata,mama,3 copii,au fost bolnavi de TBC,bunica de cancer,o fetita a scapat.De afara se vad imagini cu reclama la opera “Vaduva vesela”.

ACTUL 3

Tabloul 10-In biroul lui Gelu,Penciuлесcu si Vasiliu citesc ziarul si discuta despre crima din Paris,ii acuza pe francezi ca sunt paraziti pt ca sunt de vita nobila.Apare Kiriace incantat de un articol pe care l-a citit in ziarul lor si in care se zicea ca razboiul e ceva depasit.Kiriace si-a schimbat parerea: nu mai crede in revolutia de pe data de 18.

Apare la redactie S.Sinesti,care incearca sa minimalizeze sistemul, spunand ca a venit la insistentele sefului sau de cabinet.Gelu ii spune de scris.,Saru ramane mirat si se face ca nu crede ca Maria l-a inselat(desi stia acest lucru),iar cand ii spune de batrana Manitti,S. o face pe sotia lui “mitomana erotica”, care minte pt. a-si atata amantii.Gelu il infrunta direct,spunand-i ca o crede pe Maria.Saru ii raspunde ca nu v-a lovi doar in el,ci si in Maria care va fi considerata o mama denaturata.Saru il intreaba daca sotia lui e vinovata si daca a consimtit la acest sacrificiu. Gelu ii zice ca nu.Gelu critica mentalitatea capitalista pe care Sinesti o apara,spunand ca legile cele adevarate sunt nu cele facute de oameni,ci cele din constiinta fiecaruia.Sinesti face apel la numele tatalui lui Gelu(din scris. pe care o citeste Gelu aflam ca tatal lui ii ceruse lui Saru sa-I dea celui trimis 20.000 de lei din depozitul “Societatii forestiere”),apoi ii maruriseste lui Saru ca maria l-a trimis lui scris.Acesta ii raspunde ca stia toata povestea lor si il intreaba de ce a pastrat-o;potrivit raspunsului,el s-a considerat complice si a stiut din prima clipa ca trebuie facuta dreptate:”In constiinta mea era din prima clipa ceva care se desprinsese de mine si mai putea fi schimbat de mine.D-ta n-ai cum sa ma intelegi”. S. ii spune ca recunoaste si in el ca si in tatal sau,aceeasi “nebulie a absolutului” si incepe sa-l laude pe tata(inteligent,dar dar aceasta mare inteligenta il paraliza).Gelu ramane uimit,I se pare ciudat ca tocmai saru sa vorbeasca asa despre tatal lui.Saru ii da scris.,spunandu-I sa faca ce vrea cu ea,(pt. el era o onoare s-o pastreze).Apoi Sinesti ii povesteste de sinucidere:-cu revolverul trimis de iubita lui Nora Ionescu,frumoasa pe atunci a incercat sa o vada,dar n-a reusit.I-a scris ca daca nu reuseste sa o vada se va sinucide.Pe la ora 8,ea i-a trimis un biletel batjocoritor si revolverul,drept cadou de despartire.Saru a fost acolo,dar n-a avut curaj sa-i ia revolverul.A doua zi l-a gasit in agonie.Desi e surprins de ceea ce aude,Gelu spune ca soarta tatalui sau nu are nici o legatura cu judecata lui.Si spre final,ca un fapt divers,Saru povesteste de P.Boruga pe care l-a trimis la spital si,daca e nevoie va fi si gratiat.

Dupa plecarea lui Saru,Praida il face “canalie infernala”.Tulburat,Gelu ii telefoneaza matusii pt. a-I confirma faptul ca tatal s-a sinucis si ii reproseaza ca l-a lasat sa-si faca o imagine falsa despre el.Vrand sa transcrie scris.,pt a fi data la tipar,Paيدا ii spune ca publicarea ei nu mai depinde de el,ci de Comitetul de partid avand in vedere ca s-a pus in discutie eliberarea lui P.Boruga.

Tabloul 11- Gelu merge la Nora ,in parc ,intr-o camaruta modesta(Nora joaca rol de servitoare),in fata lui Gelu ,isi aduce aminte de timpurile trecute(inainte cu 20 ani).Ii povesteste de diferiti barbati pe care ii confunda,apoi si de avocatul Gorita Ruscanu.Apoi o invita sa doarma la el.Ea accepta.

Tabloul 12-Gelu ii povesteste lui Praida ca a aflat mai multe despre tatal lui:avea un loc favorit,in gradina de vara de la Copsa,bea rom si coniac, inainte de a se duce sa o ia pe Nora de la teatru.Praida insa e realist,el vorbeste tot despre eliberarea lui P.Boruga.Gelu scoate scris. si-l da foc, spunand-i ca au devenit complicii lui Sinesti.

Deja aiureazal,vorbind cu batrana Manitti.Ii marturiseste ca nu e suparat din cauza ca a trebuit sa renunte pt. a-l elibera pe Petru B.,ci pt. ca e fiul tatalui sau.”Cata luciditate atata existenta si deci atata drama.viata lui a fost o drama.De unde stiu asta?findca o traiesc eu din nou acum.”Deja se observa ca e alt om,nu-l mai

intereseaza nimic.Praida ar vrea ca Gelu sa scrie un articol in care sa ocoleasca scris.,dar Gelu nu mai poate sa scrie,nu mai vrea sa fie nici director de ziar;apare Penciulescu si le povesteste ca cei din fam. profesorului sunt transportati la morga,vorbind despre fiecare dintre membri.

Gelu vorbeste despre dreptate,adevar,fapte bune,rela.Praida vede ca nu e ceva in ordine si incearca sa-l scoata afara din "hora".Nu te aventura in apele tulburi ale intrebarilor fara raspuns",incearca sa-l incurajeze ca pe un camarad,dar Gelu ii marturiseste ca nu poate iesi din acest joc. Penciulescu observa si el:"Nu mai e nimic de facut,s-a destramat hora ielelor.E omul care a vazut idei."

Apare Maria S. care ii spune ca nu s-a indoit niciodata de el.Stia ca n-o sa publice scris., nu-i mai pasa de ceea ce zice sotul ei,el ii reproseaza ca l-a inselat.Ea zice ca nu.El ii zice ca a iubit-o obsedant,vroia sa fie numai a lui.Ei nu-i vine sa creada.El ii spune ca nu se mai pot repara greselile trecutului;chiar si la juramintele ei de iubire el ramane rece(greseala s-ar putea repeta)In timp ce ei vorbesc,intr-un colt(in mintea lui Gelu) apare imaginea tatalui,in ultimele clipe.Vorbesc despre sinucidere,pe care Maria o considera o lasitate("trebuie sa ai curaj sa duci totul pana la capat"). Gelu este de parere ca se sinucid doar cei curajosi,(Se aud focuride arma,in colt,Grigore R. cade intre fotoliu si canapea).

Gelu se indreapta spre fereastra si priveste luceafarul.Ea vine langa el,dar e nelinistita pt. ca e prea mare si aduce nenorociri(asa spune lumea).Intre timp apare Nora,foarte fardata ,cu o rochie prea colorata care o face sa para grotesca.E foarte incurcata ca nu l-a gasit singur si pleaca.Maria ramane si vorbesc in continuare despre tatal lui(despre patima jocurilor de carti,despre care Gelu zice ca e o "forma foarte perfida a descompunerii").Maria incearca sa-l scoata din aceasta stare,il saruta.El se lasa obosit;ea ii propune sa plece impreuna,e hotarata sa lase totul,sa mearga intr-o tara straina pt. a recupera tot ce au pierdut.Cat timp au vorbit,el scoate revolverul fara ca ea sa-l vada si o trimite pe ea sa-si continue viata pt ca "Eu sunt prins in gura unui cleste de otel care ma smulge.Nu doresc sa mai revin si nici nu pot reveni."Apoi apasa hotarat pe tragaci si se prabuseste cu aceleasi gesturi ca si tatal sau,ca si cum ar fi murit de doua ori.

Penciulescu,Praida si Maria raman aproape indiferenti,Maria se intreaba "de ce. . ?" iar Praida ii spune ca "L-a pierdut orgoliul lui nemasurat..."

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!